

รายงานสถานการณ์ศัตรูพืชไร่
วันที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๖๙
กลุ่มพยากรณ์และเตือนการระบาดของศัตรูพืช
กองส่งเสริมการอารักขาพืชและจัดการดินปุ๋ย
โทร. ๐ ๒๙๕๕ ๑๕๑๔ โทรสาร ๐ ๒๙๕๕ ๑๕๑๔
E-mail: doae.pmd2566@gmail.com

สถานการณ์การระบาดของศัตรูพืชที่สำคัญ

ศัตรูพืชไร่

๑. สถานการณ์การปลูกพืชไร่

๑.๑ พื้นที่ปลูกมันสำปะหลังทั้งหมด ๕๔ จังหวัด	รวมพื้นที่ยืนต้น	๗,๖๕๙,๕๗๙.๗๕ ไร่
๑.๒ พื้นที่ปลูกอ้อยทั้งหมด ๔๗ จังหวัด	รวมพื้นที่ยืนต้น	๔,๙๕๐,๔๐๐.๖๕ ไร่
๑.๓ พื้นที่ปลูกข้าวโพดทั้งหมด ๕๙ จังหวัด	รวมพื้นที่ยืนต้น	๑,๓๐๐,๘๙๓.๑๒ ไร่
๑.๔ พื้นที่ปลูกสับปะรดทั้งหมด ๕๑ จังหวัด	รวมพื้นที่ยืนต้น	๔๙๘,๗๐๘.๒๙ ไร่

๒. สถานการณ์การระบาดของศัตรูพืชที่สำคัญ

๒.๑ ศัตรูมันสำปะหลัง

๒.๑.๑ โรคใบด่างมันสำปะหลัง พบการระบาดในพื้นที่ ๓๕ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดกาญจนบุรี อุทัยธานี ขอนแก่น กำแพงเพชร นครราชสีมา ชลบุรี กาฬสินธุ์ อุบลราชธานี ชัยภูมิ ปราจีนบุรี บุรีรัมย์ ฉะเชิงเทรา ระยอง สระแก้ว ลพบุรี นครสวรรค์ มหาสารคาม สระบุรี อำนาจเจริญ อุดรธานี มุกดาหาร สุรินทร์ ยโสธร ชัยนาท ราชบุรี สุพรรณบุรี ร้อยเอ็ด สกลนคร สุโขทัย นครพนม ศรีสะเกษ เพชรบุรี ตาก เพชรบูรณ์ และจังหวัดจันทบุรี รวมจำนวน ๗๐๖,๗๒๐.๖๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๙.๒๖๖ ของพื้นที่ปลูก พื้นที่ระบาดเพิ่มขึ้น ๗,๗๑๐.๗๗ ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา ๖๙๙,๐๐๙.๘๓ ไร่)

๑) มันสำปะหลังอายุน้อยกว่า ๓ เดือน	จำนวน	๒๑๓,๐๖๒.๖๕ ไร่
๒) มันสำปะหลังอายุ ๓ - ๕ เดือน	จำนวน	๒๓๗,๔๘๓.๒๖ ไร่
๓) มันสำปะหลังอายุ ๖ - ๘ เดือน	จำนวน	๑๖๙,๓๗๑.๔๘ ไร่
๔) มันสำปะหลังอายุมากกว่า ๘ เดือน	จำนวน	๘๖,๘๐๓.๒๑ ไร่

๒.๑.๒ เพลี้ยแป้งมันสำปะหลัง พบการระบาดในพื้นที่ ๑๔ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดชลบุรี ขอนแก่น หนองคาย ยโสธร กาญจนบุรี สระแก้ว บุรีรัมย์ จันทบุรี นครราชสีมา สกลนคร สระบุรี ระยอง อุดรธานี และจังหวัดอุบลราชธานี รวมจำนวน ๔,๒๘๓.๒๕ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐.๐๕๕๙ ของพื้นที่ปลูก พื้นที่ระบาดลดลง ๒๓๒.๐๐ ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา ๔,๕๑๕.๒๕ ไร่)

๑) มันสำปะหลังอายุน้อยกว่า ๓ เดือน	จำนวน	๑๑๒.๕๐ ไร่
๒) มันสำปะหลังอายุ ๓ - ๕ เดือน	จำนวน	๘๓๓.๐๐ ไร่
๓) มันสำปะหลังอายุ ๖ - ๘ เดือน	จำนวน	๒,๗๓๙.๐๐ ไร่
๔) มันสำปะหลังอายุมากกว่า ๘ เดือน	จำนวน	๕๙๘.๗๕ ไร่

๒.๑.๓ ไรแดง พบการระบาดในพื้นที่ ๑๔ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดชลบุรี กาญจนบุรี ขอนแก่น ยโสธร บุรีรัมย์ สกลนคร นครราชสีมา กาฬสินธุ์ อุทัยธานี สุรินทร์ หนองคาย แพร่ เพชรบูรณ์ และจังหวัดมหาสารคาม รวมจำนวน ๑๖,๘๘๒.๐๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐.๒๒๐๔ ของพื้นที่ปลูก พื้นที่ระบาดลดลง ๓,๐๓๙.๐๐ ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา ๑๙,๙๒๑.๐๐ ไร่)

๑) มันสำปะหลังอายุน้อยกว่า ๓ เดือน	จำนวน	๔,๘๕๕.๐๐ ไร่
๒) มันสำปะหลังอายุ ๓ - ๕ เดือน	จำนวน	๕,๐๕๗.๐๐ ไร่
๓) มันสำปะหลังอายุ ๖ - ๘ เดือน	จำนวน	๒,๔๑๖.๐๐ ไร่

๔) มั่นสำปะหลังอายุมากกว่า ๘ เดือน จำนวน ๔,๕๕๔.๐๐ ไร่

๒.๑.๔ โรคพุ่มแจ้ พบการระบาดในพื้นที่ ๑๕ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดอุทัยธานี กำแพงเพชร ชลบุรี ระยอง กาญจนบุรี สระแก้วราชบุรี อุดรธานี กาฬสินธุ์ บุรีรัมย์ มุกดาหาร สกลนคร นครราชสีมา ชัยภูมิ และจังหวัดจันทบุรี จำนวน ๘,๙๓๘.๐๒ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐.๑๑๖๗ ของพื้นที่ปลูก พื้นที่ระบาดลดลง ๗๕๗.๐๐ ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา ๘,๑๘๑.๐๒ ไร่)

๑) มั่นสำปะหลังอายุน้อยกว่า ๓ เดือน จำนวน ๒,๒๑๓.๐๒ ไร่

๒) มั่นสำปะหลังอายุ ๓ - ๕ เดือน จำนวน ๑,๕๙๔.๐๐ ไร่

๓) มั่นสำปะหลังอายุ ๖ - ๘ เดือน จำนวน ๕๑๖.๗๐ ไร่

๔) มั่นสำปะหลังอายุมากกว่า ๘ เดือน จำนวน ๔,๖๑๔.๓๐ ไร่

๒.๑.๕ โรคโคนเน่าหัวเน่า พบการระบาดในพื้นที่ ๓ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดสระแก้ว อุดรธานี และจังหวัดสกลนคร จำนวน ๖๖๙.๐๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐.๐๐๘๗ ของพื้นที่ปลูก พื้นที่ระบาดเพิ่มขึ้น ๔๕.๐๐ ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา ๖๒๔.๐๐ ไร่)

๑) มั่นสำปะหลังอายุน้อยกว่า ๓ เดือน จำนวน ๑.๐๐ ไร่

๒) มั่นสำปะหลังอายุ ๓ - ๕ เดือน จำนวน ๕๓๖.๐๐ ไร่

๓) มั่นสำปะหลังอายุมากกว่า ๘ เดือน จำนวน ๑๓๒.๐๐ ไร่

๒.๑.๖ เพลี้ยหอยเกล็ด พบการระบาดในพื้นที่ ๖ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดยโสธร ชลบุรี กาฬสินธุ์ สกลนคร จันทบุรี และจังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน ๕๒๗.๕๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐.๐๐๖๙ ของพื้นที่ปลูก พื้นที่ระบาดลดลง ๓๐.๐๐ ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา ๕๕๗.๕๐ ไร่)

๑) มั่นสำปะหลังอายุน้อยกว่า ๓ เดือน จำนวน ๓.๒๕ ไร่

๒) มั่นสำปะหลังอายุ ๓ - ๕ เดือน จำนวน ๑๘.๐๐ ไร่

๓) มั่นสำปะหลังอายุ ๖ - ๘ เดือน จำนวน ๕๐๒.๒๕ ไร่

๔) มั่นสำปะหลังอายุมากกว่า ๘ เดือน จำนวน ๔.๐๐ ไร่

๒.๒ ศัตรูอ้อย

๒.๒.๑ หนอนกออ้อย พบการระบาดในพื้นที่ ๘ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดกาฬสินธุ์ อุทัยธานี อุดรธานี นครราชสีมา ชลบุรี ชัยภูมิ สุโขทัย และจังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน ๑,๑๙๗.๓๘ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐.๐๒๔๒ ของพื้นที่ปลูก พื้นที่ระบาดเพิ่มขึ้น ๔.๑๓ ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา ๑,๑๙๓.๒๕ ไร่)

๑) อ้อยอายุน้อยกว่า ๔ เดือน จำนวน ๖๔๒.๓๘ ไร่

๒) อ้อยอายุ ๔ - ๙ เดือน จำนวน ๑๓๙.๐๐ ไร่

๓) อ้อยอายุมากกว่า ๙ เดือน จำนวน ๔๑๖.๐๐ ไร่

๒.๒.๒ โรคใบขาวอ้อย พบการระบาดในพื้นที่ ๘ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดขอนแก่น กาฬสินธุ์ มหาสารคาม อุดรธานี นครราชสีมา ชลบุรี และจังหวัดอำนาจเจริญ จำนวน ๑๕,๙๑๓.๗๔ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐.๓๒๑๕ ของพื้นที่ปลูก พื้นที่ระบาดลดลง ๖๙๕.๕๐ ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา ๑๖,๖๐๙.๒๔ ไร่)

๑) อ้อยอายุน้อยกว่า ๔ เดือน จำนวน ๓,๐๖๔.๐๐ ไร่

๒) อ้อยอายุ ๔ - ๙ เดือน จำนวน ๓,๘๔๒.๐๐ ไร่

๓) อ้อยอายุมากกว่า ๙ เดือน จำนวน ๙,๐๐๗.๗๔ ไร่

๒.๒.๓ โรคเสี้ยน พบการระบาดในพื้นที่ ๓ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดอุทัยธานี นครสวรรค์ และจังหวัดสุโขทัย จำนวน ๔๕๓.๐๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐.๐๐๙๒ ของพื้นที่ปลูก พื้นที่ระบาดเพิ่มขึ้น ๑๗๓.๐๐ ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา ๒๘๐.๐๐ ไร่)

๑) อ้อยอายุน้อยกว่า ๔ เดือน จำนวน ๒๒๙.๐๐ ไร่

๒) อ้อยอายุ ๔ - ๙ เดือน จำนวน ๒๒๔.๐๐ ไร่

๒.๒.๔ ตัวหนอนดียว พบการระบาดในพื้นที่ ๓ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดบุรีรัมย์ ขอนแก่น และจังหวัดชัยภูมิ จำนวน ๔๖.๒๕ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐.๐๐๐๙ ของพื้นที่ปลูก พื้นที่ระบาดคงที่

๑) อ้อยอายุน้อยกว่า ๔ เดือน	จำนวน	๓๐.๒๕ ไร่
๒) อ้อยอายุ ๔ - ๙ เดือน	จำนวน	๑๖.๐๐ ไร่

๒.๒.๕ โรคใบด่างอ้อย พบการระบาดในพื้นที่จังหวัดขอนแก่น จำนวน ๒๔๖.๐๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐.๐๐๕๐ ของพื้นที่ปลูก พื้นที่ระบาดคงที่

๑) อ้อยอายุน้อยกว่า ๔ เดือน	จำนวน	๙๕.๐๐ ไร่
๒) อ้อยอายุมากกว่า ๔ เดือน	จำนวน	๑๕๑.๐๐ ไร่

๒.๓ ศัตรูข้าวโพด

๒.๓.๑ ของหนอนกระทู้ข้าวโพดลายจุด (Fall armyworm) พบการระบาดในพื้นที่ ๑๐ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดนครราชสีมา เพชรบูรณ์ เชียงใหม่ จันทบุรี กาฬสินธุ์ สระแก้ว ชลบุรี ยะลา ขอนแก่น และจังหวัดสตูล จำนวน ๑๔๘.๒๕ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐.๐๑๑๔ ของพื้นที่ปลูก พื้นที่ระบาดคงที่

๑) พื้นที่ระบาดรุนแรงน้อย	จำนวน	๑๔๘.๒๕ ไร่
---------------------------	-------	------------

๒.๓.๒ หนู พบการระบาดในพื้นที่จังหวัดตาก จำนวน ๒๔๐.๐๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐.๐๑๘๔ ของพื้นที่ปลูก พื้นที่ระบาดเพิ่มขึ้น ๒๔๐.๐๐ ไร่ (สปีดาร์ที่ผ่านมา ๐.๐๐ ไร่)

๑) ระยะเจริญเติบโตทางลำต้น	จำนวน	๒๔๐.๐๐ ไร่
----------------------------	-------	------------

๒.๔ สับปะรด พบการระบาดของโรคเหี่ยว พื้นที่ระบาด ๓ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ตรัง และจังหวัดราชบุรี รวมจำนวน ๒๑๙.๙๗ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐.๐๔๔๑ ของพื้นที่ปลูก พื้นที่ระบาดลดลง ๒.๐๐ ไร่ (สปีดาร์ที่ผ่านมา ๒๒๑.๙๗ ไร่)

๓.๑ การควบคุมศัตรูมันสำปะหลัง

๓.๑.๑ รณรงค์ควบคุมศัตรูมันสำปะหลังโดยวิธีผสมผสานในพื้นที่ระบาดอย่างต่อเนื่อง

๓.๑.๒ ศูนย์ส่งเสริมเทคโนโลยีการเกษตรด้านอารักขาพืชที่ ๑ - ๙ ร่วมกับศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนในพื้นที่เสี่ยง ดำเนินการผลิตขยายแตนเบียน *Anagyrus lopezi* แมลงช้างปีกใส และเชื้อราไตรโคเดอร์มา เพื่อควบคุมศัตรูมันสำปะหลังในพื้นที่

๓.๑.๓ ไรแดง สำนักงานเกษตรจังหวัดในพื้นที่ที่พบการระบาด ได้แนะนำเกษตรกรให้น้ำมันสำปะหลัง หากมีการระบาดรุนแรง แนะนำให้พ่นสารเคมีป้องกันกำจัดไรแดง ตามคำแนะนำของกรมวิชาการเกษตร รวมทั้งประชาสัมพันธ์ ให้ปรึกษาและแนะนำผ่านเวทีการจัดอบรม ศจช.

๓.๑.๔ โรคพุ่มแจ้ สำนักงานเกษตรจังหวัด และสำนักงานเกษตรอำเภอ ลงพื้นที่สร้างการรับรู้ให้คำแนะนำเกษตรกรสำรวจแปลงอย่างสม่ำเสมอ และไม่ใช่ท่อนพันธุ์จากแปลงที่เป็นโรคมารูปลูกในฤดูปลูกถัดไป

๓.๑.๕ โรคใบด่างมันสำปะหลัง สร้างการรับรู้ให้กับเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรและเกษตรกรอย่างต่อเนื่อง เกี่ยวกับความสำคัญ ปัจจัยที่มีผลต่อการระบาดของโรคใบด่างมันสำปะหลัง แนวทางเฝ้าระวัง และการป้องกันกำจัด รวมทั้งส่งเสริมให้เกษตรกรใช้พันธุ์มันสำปะหลังสะอาดและทนทานโรคใบด่างมันสำปะหลัง ได้แก่ พันธุ์ระยอง ๗๒ เกษตรศาสตร์ ๕๐ และพันธุ์ห้วยบง ๖๐ และพันธุ์ต้านทานโรคใบด่าง ได้แก่ อิทธิ ๑ อิทธิ ๒ อิทธิ ๓ ที่ได้รับการรับรองจากหน่วยงานราชการ ยกเว้นพันธุ์อ่อนแอต่อโรคใบด่างมันสำปะหลัง ได้แก่ ระยอง ๑๑ และ CMR ๔๓-๐๘-๘๙ และมีการประชาสัมพันธ์แหล่งพันธุ์มันสำปะหลังสะอาดให้เกษตรกรทราบ โดยสามารถติดต่อได้ที่สำนักงานเกษตรจังหวัดใกล้บ้าน

๓.๒ การควบคุมศัตรูอ้อย

ณรงค์ควบคุมศัตรูอ้อยโดยวิธีผสมผสานในพื้นที่ที่อาจเกิดการระบาดของศัตรูอ้อย ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งหน่วยงานภาครัฐ และสำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย เตรียมความพร้อมเพื่อรับมือกับสถานการณ์การระบาดของศัตรูอ้อยในพื้นที่เสี่ยง และป้องกันก่อนเกิดการระบาดอย่างต่อเนื่อง

๓.๓ การควบคุมศัตรูข้าวโพด

หนอนกระทู้ข้าวโพดลายจุด แนะนำเกษตรกรหมั่นสำรวจแปลงอย่างสม่ำเสมอ เก็บกลุ่มไข่หรือตัวหนอนทำลายทิ้งนอกแปลง ใช้ศัตรูธรรมชาติ ได้แก่ แมลงหางหนีบ มวนเพชฌฆาต มวนพิฆาต และแตนเบียนไข่ทริโคแกรมมา หากพบการระบาดรุนแรงควรพ่นสารเคมีตามคำแนะนำของกรมวิชาการเกษตร

๓.๔ การควบคุมศัตรูสับปะรด

ประชาสัมพันธ์และแจ้งเตือนการระบาดของโรคเหี่ยวในสับปะรด เพื่อให้เกษตรกรเฝ้าระวังการระบาดในพื้นที่ ถอนต้นที่เป็นโรคไปทำลายนอกแปลง แนะนำเกษตรกรใช้หน่อพันธุ์ปลอดโรค และให้กำจัดเพลี้ยแป้งซึ่งเป็นพาหะของโรคเหี่ยวสับปะรด

จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พบว่าในพื้นที่ระบาดมีสภาพแห้งแล้ง ทำให้อาการของโรคแสดงชัดเจน เจ้าหน้าที่จึงได้แจ้งเตือนเกษตรกรให้เฝ้าระวังการระบาด แนะนำการสำรวจแปลง การป้องกันกำจัด โดยในแปลงที่พบการระบาดเล็กน้อยให้ถอนนำไปทำลาย แปลงที่พบการระบาดมากให้ไถทำลายทิ้งแปลง และสำนักงานเกษตรจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ได้รับงบประมาณจังหวัด ในการจัดทำแปลงพันธุ์ปลอดโรค เพื่อใช้แจกจ่ายให้อำเภอที่พบการระบาดของโรคเหี่ยวสับปะรด

แจ้งเตือนการระบาดศัตรูพืช โดยการจัดทำข่าวเตือนการระบาดศัตรูพืช เผยแพร่ทางเว็บไซต์กองส่งเสริมการอารักขาพืชและจัดการดินปุ๋ย และสื่อโซเชียลมีเดีย

๔. คำแนะนำและการป้องกันกำจัดศัตรูพืชที่พบการระบาด

พืช	ศัตรูพืช	การป้องกันกำจัด
1. มันสำปะหลัง	1. โรคใบด่างมันสำปะหลัง (เชื้อไวรัส <i>cassava mosaic virus</i>)	1. ปลุกมันสำปะหลังสะอาดและทนทานโรคใบด่างมันสำปะหลัง ได้แก่ พันธุ์ระยะ 72 เกษตรศาสตร์ 50 และห้วยบง 60 และพันธุ์ต้านทานโรคใบด่าง ได้แก่ อธิติ 1 อธิติ 2 อธิติ 3 หรือพันธุ์อื่น ๆ ที่หน่วยงานวิชาการรับรอง 2. ไม่ปลูกพันธุ์อ่อนแอต่อโรคใบด่างมันสำปะหลัง ได้แก่ พันธุ์ระยะ 11 และ CMR 43-08-89 3. ไม่ใช้ท่อนพันธุ์จากแหล่งที่พบการระบาดของโรคใบด่าง และท่อนพันธุ์ที่ไม่ทราบแหล่งที่มา 4. สำรวจแปลงมันสำปะหลังอย่างสม่ำเสมอ - กรณีพื้นที่ระบาดใหม่ พบการระบาดไม่มาก แนะนำให้ถอนทำลายเฉพาะต้นเป็นโรคเพื่อไม่ให้เป็นแหล่งแพร่กระจายของเชื้อไวรัส - กรณีพื้นที่พบการระบาดมาก ไม่สามารถถอนทำลายได้ ให้ควบคุมแมลงห้ำหิวยาสูบ ตามวิธีในข้อ 6. 5. ทำลายต้นมันสำปะหลังที่แสดงอาการของโรคใบด่าง ดังนี้ - วิธีฝังกลบ นำต้นเป็นโรคฝังในหลุมแล้วกลบด้วยดิน - วิธีใส่ถุง/กระสอบ นำต้นเป็นโรคตัดเป็นท่อนใส่ถุง / กระสอบมัดปาก - วิธีบดสับ นำต้นเป็นโรคเข้าเครื่องบดป่น หรือเครื่องสับย่อย โดยพลาสติกกรองพื้นให้เศษต้นที่ถูกทำลายอยู่บนพลาสติก แล้วคลุมกองหรือห่อเศษต้นที่ถูกทำลายด้วยพลาสติกตากแดดให้ต้นมันสำปะหลังแห้งตาย 6. กำจัดแมลงห้ำหิวยาสูบพาหะนำโรค โดยอนุรักษ์ศัตรูธรรมชาติของแมลงห้ำหิวยาสูบ ได้แก่ แมลงช้างปีกใส ตัวงเต่าตัวห้ำ

พืช	ศัตรูพืช	การป้องกันกำจัด
		หรือพ่นสารกำจัดแมลง imidacloprid 70% WG อัตรา 6 - 12 กรัม ต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ bifenthrin 2.5% EC อัตรา 30 มล. ต่อน้ำ 20 ลิตร 7. เฝ้าระวังการระบาดของไวรัสใบด่างในพืชอาศัยอื่น ๆ ที่มีแมลงห้ำหาวยาสูบเป็นพาหะ โดยหลีกเลี่ยงการปลูกพืชอาศัยของแมลงห้ำหาวยาสูบ เช่น กระเพรา โหระพา ผักชีฝรั่ง พริกมะเขือ มันฝรั่ง และพืชตระกูลถั่ว และพืชอาศัยของเชื้อไวรัสใบด่างมันสำปะหลัง เช่น สบู่ดำ ละหุ่ง บริเวณแปลงปลูกมันสำปะหลัง 8. หลีกเลี่ยงการเคลื่อนย้ายท่อนพันธุ์จากแหล่งที่พบอาการของโรคไปสู่แหล่งปลูกอื่น
	2. เพลี้ยแป้งมันสำปะหลัง	1. ไถและพรวนดิน เพื่อลดปริมาณของเพลี้ยแป้งมันสำปะหลังที่อยู่ในดิน 2. ใช้ท่อนพันธุ์ที่สะอาด ปราศจากเพลี้ยแป้งมันสำปะหลัง 3. การควบคุมโดยใช้ศัตรูธรรมชาติ ได้แก่ - แมลงช้างปีกใส โดยระยะที่เหมาะสมคือ ระยะไข่ที่ใกล้ฟักเป็นตัวอ่อน อัตราการปล่อยในพื้นที่ระบาดน้อย 100 ตัว ต่อไร่ หรือในพื้นที่ระบาดมาก 200 - 500 ตัว ต่อไร่ โดยปล่อยประมาณ 4 ครั้ง - แตนเบียนเพลี้ยแป้งมันสำปะหลังสีชมพู ควรปล่อยให้กระจายทั่วแปลง เนื่องจากแตนเบียนเพลี้ยแป้งมันสำปะหลังสีชมพูเจริญเติบโตเร็ว และขยายพันธุ์ได้อย่างน้อย 10 เท่า ในทุกชั่วอายุ โดยปล่อยในอัตรา 50 คู่ ต่อไร่ เมื่อเริ่มพบการระบาด หรือปล่อยในอัตรา 200 คู่ต่อไร่ เมื่อพบการระบาดรุนแรง และหลังปล่อยแตนเบียนและหลังปล่อยแตนเบียนเพลี้ยแป้งมันสำปะหลังสีชมพูให้งดการพ่นสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช 4. แช่ท่อนพันธุ์ด้วยสารฆ่าแมลง เป็นเวลา 5 - 10 นาที ได้แก่ - ไทอะมีโทกแซม (thiamethoxam) 25% WG อัตรา 4 กรัม - อิมิดาโคลพริด (imidacloprid) 70% WG อัตรา 4 กรัม - ไดโนทีฟูแรน (dinotefuran) 10% WP อัตรา 40 กรัม โดยเลือกใช้สารชนิดใดชนิดหนึ่งผสมน้ำ 20 ลิตร 5. เมื่อพบการระบาด ถอนต้นมันสำปะหลังและเก็บทำลายนอกแปลง 6. พ่นสารฆ่าแมลงเฉพาะจุดที่พบเพลี้ยแป้งมันสำปะหลัง ได้แก่ - ไทอะมีโทกแซม (thiamethoxam) 25% WG อัตรา 4 กรัม - อิมิดาโคลพริด (imidacloprid) 70% WG อัตรา 4 กรัม - โคลโทอะนินดิน (clothianidin) 16 % SG อัตรา 10 กรัม - ไดโนทีฟูแรน (dinotefuran) 10% WP อัตรา 20 กรัม - โปรไทโอฟอส (prothiofos) 50% EC อัตรา 20 มิลลิลิตร - ไพริมิฟอส-เมทิล (pirimiphos-methyl) 50% EC อัตรา 50 มิลลิลิตร โดยเลือกใช้สารชนิดใดชนิดหนึ่งผสมน้ำ 20 ลิตร
	3. โรคแคง	1. อนุรักษ์ศัตรูธรรมชาติ เช่น ตัวง่ามเต่าสตีธอร์ส ตัวง่ามปีกสั้น และไรตัวห้ำ 2. หลีกเลี่ยงการปลูกมันสำปะหลังในช่วงฤดูแล้ง หรือฝนทิ้งช่วง

พืช	ศัตรูพืช	การป้องกันกำจัด
		เป็นระยะเวลานาน 3. หากเริ่มพบการเข้าทำลายของไรแดงควรเก็บทิ้งหรือทำลายเพื่อลดการเพิ่มปริมาณของไรแดง ในสภาพที่เหมาะสมอาจเกิดการระบาดขึ้นอย่างรวดเร็ว 4. พ่นสารฆ่าแมลง ได้แก่ - เฮกซีไทอะซอกซ์ (hexythiazox) 1.8% EC อัตรา 100 มิลลิลิตร - ทีบูเฟนไพเรต (tebufenpyrad) 36% EC อัตรา 5 - 10 มิลลิลิตร - ไพริดาเบน (pyridaben) 20% WP อัตรา 10 - 15 กรัม - ไซฟลูมิโทเฟน (cyflumetofen) 20% EC อัตรา 10 มิลลิลิตร - สไปโรมีซิเฟน (spiromesifen) 24% SC อัตรา 10 มิลลิลิตร โดยเลือกใช้สารชนิดใดชนิดหนึ่งผสมน้ำ 20 ลิตร พ่นเมื่อพบไรแดงทำลายบริเวณใบส่วนยอด และใบส่วนล่างเริ่มแสดงอาการเหี่ยว โดยเฉพาะพืชยังเล็ก พ่นให้ทั่วทั้งต้น ใต้ใบ และบนใบ จำนวน 1 - 2 ครั้ง ห่างกัน 10 วัน
	4. โรคพุ่มแจ้ (เชื้อ <i>Phytoplasma</i> และ เชื้อรา <i>Ceratobasidium</i> sp.)	1. การเลือกท่อนพันธุ์ ใช้ท่อนพันธุ์จากแปลงที่ไม่เคยพบระบาด (ปลอดโรค) หรือเลือกใช้พันธุ์ที่ต้านทาน/ทนทานโรค หรือในพื้นที่ที่พบการระบาดแนะนำให้ใช้พันธุ์อูธิ 2 2. การป้องกัน เพื่อลดโอกาสการสัมผัสกับเชื้อสาเหตุ โดย 2.1 การจัดการดิน ปรับสภาพดิน และฆ่าเชื้อในดินโดยการใช้ยูเรียผสมปูนขาว อัตรา 80 : 800 กิโลกรัม ต่อไร่ หว่านลงในแปลงหลังไถพรวนดินครั้งแรกจากนั้นไถกลบ และทำให้ดินมีความชื้น หรือใช้ไตรโคเดอร์มาผสมปุ๋ยอินทรีย์ในแปลงปลูก หรือไถตากดินอย่างน้อย 1 เดือนขึ้นไป 2.2 การกำจัดแมลงพาหะ เช่น เพลี้ยจักจั่น 2.3 การกำจัดวัชพืช โดยเฉพาะ ต้นสาบม่วง ทั้งในและรอบแปลง 3. การกำจัด เพื่อลดปริมาณเชื้อสาเหตุ โดยสำรวจแปลงสม่ำเสมอ หากพบอาการให้ถอนทิ้งเฉพาะต้นที่เป็นโรค และนำไปทำลายนอกแปลงทันที 4. การบำรุงต้น ใส่ปุ๋ย ให้น้ำ และปรับปรุงดิน เพื่อให้ต้นแข็งแรงและมีภูมิต้านทานโรค 5. การพักแปลง (กรณีพื้นที่ระบาดหนัก) หยุตปลูกมันสำปะหลังโดยปลูกพืชอื่นทดแทน เช่น อ้อย ข้าวโพด หรือพืชอื่นตามความเหมาะสม สลับกับการปลูกมันสำปะหลังที่การปลูก 1 รอบ ต้องใช้เวลา 2 - 4 ปี
	5. โรคใบไหม้/ใบจุดเหลี่ยมแบบที่เรื้อย	1. ปลูกพันธุ์ทนทานต่อโรค หรือพันธุ์ที่ทนทานต่อโรคปานกลาง เช่น ระยะยง 90 และระยะยง 9 2. ใช้ท่อนพันธุ์สะอาดปลอดโรค จากแปลงขยายพันธุ์ที่มีการจัดการดูแลรักษาอย่างได้มาตรฐานตามหลักวิชาการ 3. หมั่นตรวจแปลงปลูก หากพบอาการโรค เก็บส่วนต้นและใบที่เป็นโรค นำไปทำลายนอกแปลงปลูก

พืช	ศัตรูพืช	การป้องกันกำจัด
		4. ในแหล่งที่มีโรคระบาดรุนแรง ให้ปลูกพืชหมุนเวียน เช่น ข้าวโพด ข้าวฟ่าง หรือพืชตระกูลถั่ว เป็นเวลาไม่น้อยกว่า 6 เดือน 5. การใช้สารเคมีเป็นทางเลือกสุดท้าย โดยเลือกใช้สารเคมีที่มีส่วนประกอบของทองแดง เช่น คอปเปอร์ไฮดรอกไซด์ หรือคอปเปอร์ออกซีคลอไรด์ 77 % WP ในช่วงที่มีการระบาด
2. อ้อย	1. หนอนกออ้อย	1. ในแหล่งชลประทาน ควรให้น้ำเพื่อให้อ้อยแตกหน่อชดเชย 2. ปลอ่ยแตนเบียนไข่ไตรโคแกรมมา อัตรา 30,000 ตัวต่อไร่ต่อครั้ง ปลอ่ยติดต่อกัน 2 - 3 ครั้ง ใช้ช่วงที่พบกลุ่มไข่ของหนอนกออ้อย 3. ปลอ่ยแมลงหางหนีบอัตรา 500 ตัวต่อไร่ โดยปลอ่ยให้กระจายทั่วแปลง และควรปลอ่ยให้ชิดกออ้อย และใช้ใบอ้อยหรือฟางที่เปียกชื้นคลุม จะช่วยให้โอกาสรอดสูงขึ้น และทำการปลอ่ยซ้ำถ้าการระบาดยังไม่ลดลง ใช้ช่วงที่พบหนอนกออ้อย และกลุ่มไข่ของหนอนกออ้อย ถ้าปลอ่ยแตนเบียนไข่ไตรโคแกรมมา ก็ไม่ต้องปลอ่ยแมลงหางหนีบ เพราะแมลงหางหนีบจะกินแตนเบียนไข่ไตรโคแกรมมา 4. เมื่ออ้อยอายุ 1 เดือน หรือเมื่ออ้อยแสดงอาการยอดเหี่ยว ร้อยละ 10 ควรพ่นสารฆ่าแมลงเดลตาเมทรีน (deltamethrin) 3% EC อัตรา 10 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร พ่น 2 - 3 ครั้ง ห่างกัน 14 วัน 5. เมื่อพบการระบาดของหนอนกออ้อยและทำให้อ้อยแสดงอาการยอดเหี่ยวมากกว่าร้อยละ 10 ควรพ่นสารฆ่าแมลง ได้แก่ อินดอกซาคาร์บ (indoxacarb) 15% EC อัตรา 15 มิลลิลิตร หรือ คลอแรนทรานิลิโพรล (chlorantraniliprole) 5.17% SC อัตรา 20 มิลลิลิตร หรือลูเฟนนูรอน (lufenuron) 5% EC อัตรา 20 มิลลิลิตร โดยเลือกใช้สารชนิดใดชนิดหนึ่งต่อน้ำ 20 ลิตร ***หมายเหตุ ควรหลีกเลี่ยงการใช้สารเคมีในแปลงที่ปลอ่ยแตนเบียนไข่ไตรโคแกรมมา และแมลงหางหนีบ
	2. โรคใบขาวอ้อย	1. ใช้ส่วนขยายพันธุ์ที่ปราศจากโรค เช่น ต้นจากการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ หรือท่อนพันธุ์จากแหล่งปลูกที่ไม่มีการเกิดโรคใบขาว 2. แช่ท่อนพันธุ์ในน้ำร้อนที่อุณหภูมิ 50 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 2 ชั่วโมง ก่อนปลูก 3. ปรับปรุงดินให้มีความอุดมสมบูรณ์และให้น้ำอย่างเพียงพอ 4. หมั่นตรวจแปลงปลูกอย่างสม่ำเสมอ เมื่อพบต้นที่เป็นโรค ขุดและนำไปทำลายนอกแปลงปลูก 5. หมั่นกำจัดวัชพืชในแปลงและรอบแปลงปลูก เพื่อลดแหล่งสะสมของเชื้อสาเหตุโรคและแมลงพาหะ 6. ในแปลงที่พบการระบาดของโรครุนแรง ควรไถทำลายต่ออ้อยและคราดตอก่อนนำออกจากแปลงให้หมด เพื่อไม่ให้เป็นแหล่งสะสมของเชื้อสาเหตุโรค
	3. โรคเส้ดำ (เชื้อรา Ustilago scitaminea)	1. ใช้พันธุ์ต้านทาน เช่น พันธุ์อู่ทอง 15 พันธุ์ LK 92-11 2. ก่อนปลูกแช่ท่อนพันธุ์ด้วยเชื้อราไตรโคเดอร์มา หรือสารกำจัดโรคพืช ได้แก่

พืช	ศัตรูพืช	การป้องกันกำจัด
		- ไตรอาไดม์ฟอน (triadimefon) 25% WP อัตรา 40 กรัม - โพรพิโคนาโซล (propiconazole) 25% EC อัตรา 16 มิลลิลิตร โดยเลือกใช้สารชนิดใดชนิดหนึ่งผสมน้ำ 20 ลิตร ฉ่นนาน 30 นาทีก่อนปลูก 3. ไถแปลงย่อยต่อที่เป็นโรครุนแรงทิ้งไม่ให้เป็นแหล่งแพร่เชื้อในแปลงปลูก 4. เมื่อพบกออ้อยเริ่มแสดงอาการเส้ด้า ควรตัดเส้ด้าออกขณะเริ่มปรากฏอาการ ก่อนที่เยื่อหุ้มเส้ด้าจะหลุดออก นำใส่ถุงไปทำลายนอกแปลงปลูก เพื่อป้องกันการแพร่ระบาดไปยังกอข้างเคียง 5. ปลูกพืชชนิดอื่นหมุนเวียน เพื่อลดการสะสมของเชื้อในแปลง
3. ข้าวโพด	หนอนกระทู้ข้าวโพดลายจุด	1. ไถพรวนและตากดิน เพื่อกำจัดด้งแต่ที่อยู๋ในดิน 2. เก็บกลุ่มไข่หรือตัวหนอนทำลายทิ้งนอกแปลง 3. คลุกเมล็ดพันธุ์ก่อนปลูก ด้วยสารไซแอนทรานิลิโพรล (cyantraniliprole) 20% SC อัตรา 20 มิลลิลิตรต่อเมล็ดพันธุ์ 1 กิโลกรัม ใส่สารลงไปในถุงพลาสติกปิดปากถุงให้สนิทรีดสารให้ทั่วถุงแล้วจึงเปิดปากถุง นำเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดใส่ลงไป มัดปากถุงโดยทำให้ถุงพองลมเข้าให้ทั่ว เปิดปากถุงผึ่งเมล็ดพันธุ์ให้แห้งในที่ร่มแล้วจึงนำไปปลูก 4. ปล่อยแมลงศัตรูธรรมชาติ เช่น แตนเบียนไตรโคแกรมมา แมลงหางหนีบ มวนพิฆาต เป็นต้น 5. ใช้สารชีวภัณฑ์ พ่นด้วยเชื้อแบคทีเรียบาซิลลัส ทูริงเยนซิส สายพันธุ์ไอซาไว หรือสายพันธุ์ เคอร์สตากี้ อัตรา 80 กรัมหรือ มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร 6. หากพบการระบาดรุนแรงควรพ่นสารเคมีตาม ได้แก่ - สไปนีโทแรม (spinetoram) 12 % SC อัตรา 20 มิลลิลิตร หรือ 25 % WG อัตรา 10 กรัม - อีมาเมกตินเบนโซเอท (emamectin benzoate) 5% WG อัตรา 10 กรัม หรือ 1.92 % EC อัตรา 20 มิลลิลิตร - คลอร์ฟินาเพอร์ (chlorfenapyr) 10% SC อัตรา 30 มิลลิลิตร - เมทอกซีฟิโนไซด์ (methoxyfenozide) + สารสไปนีโทแรม (spinetoram) 30+6% SCอัตรา 30 มิลลิลิตร - อินดอกซาคาร์บ (indoxacarb) 15% EC อัตรา 30 มิลลิลิตร - คลอแรนทรานิลิโพรล (chlorantraniliprole) 5.17% SC อัตรา 30 มิลลิลิตร หรือ ฟลูเบนไดอะไมด์ (flubendiamide) 20% WG อัตรา 10 กรัม โดยเลือกสารชนิดใดชนิดหนึ่งผสมน้ำ 20 ลิตร ฉีดพ่น ทุก 7 วัน และให้สลับกลุ่มสาร
4. สับปะรด	โรคเหี่ยว (เชื้อไวรัส Pineapple mealybug g wilt associated virus)	1. ทำความสะอาดแปลง เพื่อไม่ให้เป็นแหล่งอาศัยของมดและเพลี้ยแป้ง 2. การเตรียมดินให้ตัดต้นและป่นตอเก่าสับปะรดทิ้งไว้ 2 - 3 เดือน พร้อมทั้งเก็บซากเหง้าต้นสับปะรดและซากวัชพืชมาทำลายนอกแปลง เพื่อกำจัดไวรัสและแมลงพาหะที่ยังอาศัยอยู่ 3. ก่อนปลูกต้องมีการไถและพรวนดินหลายๆ ครั้ง ตากดินอย่าง

พืช	ศัตรูพืช	การป้องกันกำจัด
		น้อย 2 สัปดาห์ เพื่อลดปริมาณเพลี้ยแป้งและศัตรูชนิดอื่นที่อยู่ในดิน 4. ใช้หน่อพันธุ์ที่สะอาดปราศจากเพลี้ยแป้งและโรคเหี่ยว และหลีกเลี่ยงการนำหน่อหรือจุกพันธุ์สับปะรดจากแหล่งที่มีการระบาดของโรคไปปลูกหรือขยายพันธุ์ในแหล่งที่ยังไม่มีโรคนี้อระบาด 5. แخذหน่อพันธุ์เพื่อกำจัดเพลี้ยแป้งที่ติดมากับหน่อพันธุ์ ด้วยสารเคมีกำจัดแมลงตามคำแนะนำ 6. เมื่อพบต้นเป็นโรคให้ถอนต้นสับปะรดที่แสดงอาการใส่ถุงพลาสติกไปทำลายนอกแปลง ขณะเคลื่อนย้ายต้องระมัดระวังไม่ให้เพลี้ยแป้งร่วงลงสู่พื้น 7. เมื่อพบการระบาดของเพลี้ยแป้ง ควรกำจัดออกจากแปลง 8. การใช้เหยื่อพิษกำจัดมด หวานสารไฮดราเมทิลโนน (hydramethylnon) 0.73% GR อัตรา 275 กรัม ต่อไร่ หวาน 2 ครั้ง โดยหวานพร้อมปลูก และหลังปลูก 6 เดือน

๕. การคาดการณ์ศัตรูพืช ในช่วงระหว่างวันที่ ๙ - ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๖๙

ภาคเหนือ

- มันสำปะหลัง ระวัง เพลี้ยแป้ง เพลี้ยหอยเกล็ด โรคพุ่มแจ้ โรคใบไหม้ โรคใบจุดสีน้ำตาล โรคโคนเน่าหัวเน่า และโรคใบด่าง
- อ้อย ระวัง หนอนกออ้อย โรคใบขาว โรคเส้ดำ โรคใบด่างอ้อย และโรคราสนิม
- ข้าวโพด ระวัง หนอนกระทู้ข้าวโพดลายจุด หนอนดั่งกินราก โรคราน้ำค้าง ราสนิม และหนู

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

- มันสำปะหลัง ระวัง เพลี้ยแป้ง เพลี้ยหอยเกล็ด โรคพุ่มแจ้ โรคใบไหม้ โรคใบจุดสีน้ำตาล โรคโคนเน่าหัวเน่า และโรคใบด่าง
- อ้อย ระวัง หนอนกออ้อย โรคใบขาว โรคเส้ดำ โรคใบด่างอ้อย และโรคราสนิม
- ข้าวโพด ระวัง หนอนกระทู้ข้าวโพดลายจุด หนอนดั่งกินราก โรคราน้ำค้าง ราสนิม และหนู

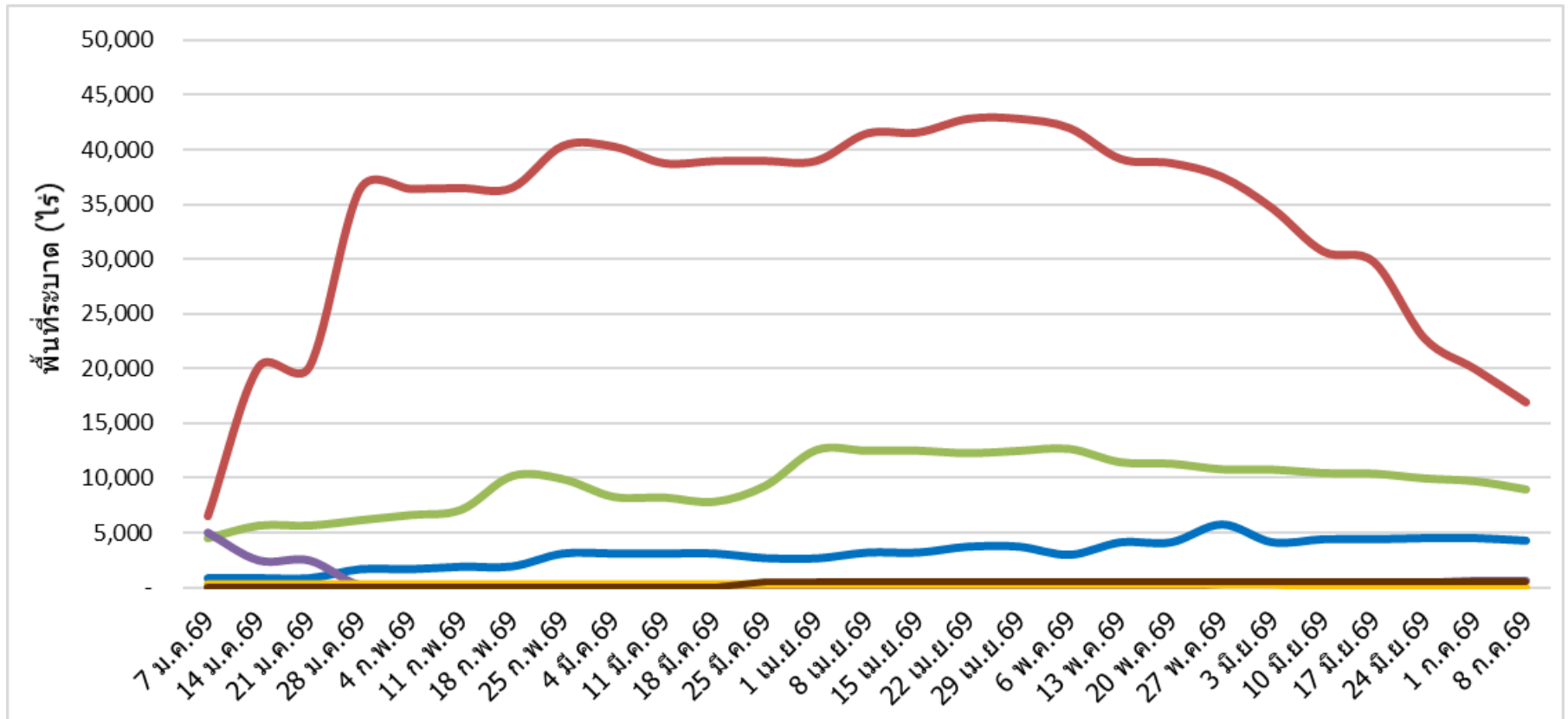
ภาคกลาง และภาคตะวันออก

- มันสำปะหลัง ระวัง เพลี้ยแป้ง เพลี้ยหอยเกล็ด โรคพุ่มแจ้ โรคใบไหม้ โรคใบจุดสีน้ำตาล โรคโคนเน่าหัวเน่า และโรคใบด่างอ้อย ระวัง หนอนกออ้อย โรคใบขาว โรคเส้ดำ โรคใบด่างอ้อย และโรคราสนิม
- ข้าวโพด ระวัง หนอนกระทู้ข้าวโพดลายจุด หนอนดั่งกินราก โรคราน้ำค้าง ราสนิม และหนู
- สับปะรด ระวัง เพลี้ยแป้ง โรคยอดเน่ารากเน่า โรคผลแกน และโรคเหี่ยว

ภาคใต้

- ข้าวโพด ระวัง หนอนกระทู้ข้าวโพดลายจุด หนอนดั่งกินราก โรคราน้ำค้าง ราสนิม และหนู
- สับปะรด ระวัง เพลี้ยแป้ง โรคยอดเน่ารากเน่า และโรคเหี่ยว

กราฟแสดงสถานการณ์การระบาดของศัตรูมันสำปะหลัง ปี ๒๕๖๙
ภาพรวมทั้งประเทศ

	เพลี้ยแป้ง	๔,๒๘๓.๒๕ ไร่
	ไรแดง	๑๖,๘๘๒.๐๐ ไร่
	โรคพุ่มแจ้	๘,๙๓๘.๐๒ ไร่
	โรคโคนเน่าหัวเน่า	๖๒๔.๐๐ ไร่
	โรคใบไหม้/ใบจุดเหลี่ยมแบคทีเรีย	๓.๐๐ ไร่
	เพลี้ยหอยเกล็ด	๕๒๗.๕๐ ไร่